

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie współbeneficjentem projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”

2014-04-01

W ramach działania 5.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wraz z 16 regionalnymi dyrekcjami ochrony środowiska zrealizowała projekt POIS.05.03.00-00-186/09 *Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski*. Projekt dofinansowany został w 80 % ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ponad 23 mln zł). Instytucją Wdrażającą, która nadzorowała realizację projektu było Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie w ramach ww. projektu opracowała plany zadań ochronnych dla następujących obszarów Natura 2000:

1. Dolina Środkowej Wisły PLB 140004;
2. Puszcza Kozienicka PLH 140035;
3. Ostoja Kozienicka PLB 140013;
4. Bagno Całowanie PLB 140011;
5. Ostoja Bagno Całowanie PLH 140001;
6. Puszcza Biała PLB 140007;
7. Krogulec PLH 140008;
8. Doliny Omulwi i Płodownicy PLB 140005;
9. Dolina Zwoleńki PLH 140006;
10. Dolina Kostrzynia PLB 140009;
11. Dolina Pilicy PLB 140003;
12. Dolina Dolnej Pilicy PLH 140016;
13. Pakosław PLH 140015;
14. Forty Modlińskie PLH 140020;
15. Dolina Dolnego Bugu PLB 140001;
16. Ostoja Nadbużańska PLH 140011;
17. Dolina Dolnej Narwi PLB 140014;
18. Doliny Wkry i Mławki PLB 140008;
19. Dolina Liwca PLB 140002;
20. Ostoja Nadliwiecka PLH 140032;
21. Dolina Środkowego Świdra PLH 140025;
22. Uroczyska Łąckie PLH 140021;
23. Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe PLH 140052;
24. Myszyńskie Bory Sasankowe PLH 140049.

Projektem objęte zostały również obszary Natura 2000 częściowo zlokalizowane na terenie województwa mazowieckiego, dla których PZO opracowywały regionalne dyrekcje ochrony środowiska z sąsiednich województw. Należą do nich:

1. Dolina Rawki PLH100015 – zarządzenie sporządzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.
2. Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 oraz Małopolski Przełom Wisły PLB140006 – zarządzenia sporządzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.
3. Dolina Czarnej PLH260015 – zarządzenie sporządzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.
4. Ostoja Lidzbarska PLH280012 – zarządzenie sporządzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.

Głównym celem projektu był rozwój systemu zarządzania siecią ekologiczną Natura 2000 w Polsce poprzez opracowanie dokumentacji planów zadań ochronnych dla 406 obszarów Natura 2000 (w tym ustanowienie w formie aktów prawa miejscowego co najmniej 370 z nich). Zgodnie z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Siedliskowej, państwa członkowskie ustalają konieczne środki ochronne, w tym odpowiednie plany zagospodarowania dla obszarów Natura 2000. Realizacja przedmiotowego projektu była ważna z punktu widzenia wywiązania się Polski ze zobowiązań wynikających z dyrektyw unijnych. Brak stosownych działań w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków traktowane jest bowiem jako naruszenie obowiązującego prawodawstwa unijnego.

Plany zadań ochronnych (PZO), które zostały opracowane w ramach projektu, stworzyły podstawę do prowadzenia właściwych działań ochronnych na obszarach Natura 2000 w Polsce. Dzięki opracowaniu PZO możliwe było przede wszystkim:

- zidentyfikowanie istniejących i potencjalnych zagrożeń mających wpływ na stan zachowania przedmiotów ochrony;
- określenie działań koniecznych do podjęcia w celu utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony chronionych siedlisk i gatunków ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za realizację tych działań;
- podsumowanie dostępnej wiedzy o obszarze i jego przedmiotach ochrony;
- ustalenie systemu monitoringu, zarówno skutków realizacji działań ochronnych, jak i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony;
- podniesienie jakości stosowania procedur w ramach prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko, związanych z oddziaływaniem planowanych przedsięwzięć na obszary Natura 2000;
- wskazanie zmian koniecznych do wprowadzenia w dokumentach planistycznych (m.in. studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, etc.), w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń dla utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony;
- ułatwienie wdrażania programów rolnośrodowiskowych oraz uregulowanie zagadnień związanych z zalesieniami na obszarach Natura 2000, jak również kontrolowanie stosowania tzw. zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance), oznaczającej powiązanie wysokości uzyskiwanych przez rolników płatności bezpośrednich ze spełnianiem przez nich określonych wymogów, dotyczących utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej.

Kompleksowo rozwiązany w projekcie proces komunikacji pomiędzy nadzorującym funkcjonowanie obszarów Natura 2000 w Polsce (Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska), sprawującymi nadzór nad poszczególnymi obszarami - ustanawiającymi w drodze zarządzenia plany zadań ochronnych (regionalni dyrektorzy ochrony środowiska) a interesariuszami na danym obszarze (m.in. nadleśnictwa, lokalne samorządy, regionalne zarządy gospodarki wodnej, wojewódzkie zarządy melioracji i urzędów wodnych, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, organizacje pozarządowe, placówki naukowe, rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele mieszkańców, itd.) z pewnością pozytywnie wpłynęła na jakość przygotowywanych planów, ich zrozumienie, akceptację oraz efektywne wdrażanie.

Szeroko rozumiana społeczna formuła powstawania planów zadań ochronnych oparta była na dwóch filarach. Jednym z nich była warsztatowa forma pracy. Drugi filar projektu stanowiła platforma informacyjno-komunikacyjna (PIK), która m.in. umożliwiła wnoszenie uwag i wniosków do projektu planu praktycznie każdemu obywatelowi w ramach ustawowych konsultacji społecznych, niezależnie od miejsca jego pobytu.

Realizacja projektu rozpoczęła się w IV kwartale 2009 r., a zakończyła się w II kwartale 2014 r. Projekt każdego planu zadań ochronnych tworzony był przez wyłonionego w drodze zamówień publicznych bądź oddelegowanego w jednostce Koordynatora planu, który przygotowywał go z pomocą ekspertów przyrodniczych i Zespołu Lokalnej Współpracy. Projekty zostały ustanowione w postaci aktu prawa miejscowego zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Nowoczesne i interpersonalne podejście do tworzenia planów zadań ochronnych przyczyniło się do wzmocnienia w społecznościach lokalnych przekonania co do słuszności podejmowanych działań ochronnych, w także przyczyniło się do ugruntowania współpracy z różnymi grupami interesariuszy na płaszczyźnie zarządzania siecią ekologiczną Natura 2000.

Ochrona przyrody prowadzona w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 poprzez realizację zadań ochronnych oraz monitoring stanu zachowania przedmiotów ochrony, zharmonizowana z rozwojem gospodarczym danego obszaru, ma szansę stać się istotnym elementem jego rozwoju. Spowoduje to, że działania ochronne będą akceptowane przez społeczności lokalne. Powyższa „akceptacja” to jeden z najbardziej pożądaných efektów realizacji projektu. Współdziałanie oraz pełne upublicznienie procesu tworzenia planów z pewnością przyczynią się do właściwego zrozumienia istoty ochrony przyrody oraz pozwolą traktować obszary Natura 2000 jako impuls, a nie hamulec rozwoju gospodarczego, stając się sprawnym narzędziem do zarządzania ochroną przyrody w Polsce.

Koszt całkowity projektu: 28 939 982,90 zł
W tym wydatki kwalifikowane: 28 937 326,00 zł
Dofinansowane projektu ze środków EFRR w wysokości 80% wydatków kwalifikowanych tj.: 23 149 860,80 zł

[Więcej o projekcie *Opracowanie Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski* POIS.05.03.00-00-186/09](#)

Materiał opracowany na podstawie materiałów [GDOŚ](#)